

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 27 октомври 2022 г.
(OR. en)

14125/22

Междуетноститутуционално досие:
2022/0341(COD)

EF 324
ECOFIN 1104
CODEC 1615

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	27 октомври 2022 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2022) 546 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на Регламент (ЕС) № 260/2012 и Регламент (ЕС) 2021/1230 по отношение на незабавните кредитни преводи в евро

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2022) 546 final.

Приложение: COM(2022) 546 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 26.10.2022 г.
COM(2022) 546 final

2022/0341 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на Регламент (ЕС) № 260/2012 и Регламент (ЕС) 2021/1230 по
отношение на незабавните кредитни преводи в евро**

(текст от значение за ЕИП)

{SEC(2022) 546 final} - {SWD(2022) 546 final} - {SWD(2022) 547 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Незабавните плащания (НП) са форма на кредитен превод, при която средствата преминават от сметката на платеща към сметката на получателя в рамките на секунди, по всяко време през деня или нощта, и всеки ден в годината. Това отличава незабавните плащания от другите кредитни преводи, които се обработват от доставчиците на платежни услуги (ДПУ)¹ само в рамките на работното време, като средствата се заверяват по сметката на получателя едва до края на следващия работен ден.

Незабавните плащания са важно технологично нововъведение в плащанията. Те позволяват да се освободят средствата, които са заключени във финансовата система, като ги правят непосредствено налични за крайните ползватели — потребителите и предприятията в ЕС — за потребление и инвестиции. Незабавните плащания също така предлагат на банките и дружествата за финансови технологии (финансовотехнологичните дружества) възможности за разработване на нови решения за плащания в точките за взаимодействие (ТзВ, или ПОИ), независимо дали на физическите места на продажба или при сделки чрез електронната търговия (напр. използване на приложения за мобилни плащания на умни телефони). Такива решения биха помогнали да се намали понастоящем високата степен на концентрация на пазара на ТзВ, по-специално при презграничните плащания.

Архитектурата за незабавни плащания в евро вече съществува в ЕС. Тя се състои от няколко платежни системи, предлагащи незабавен сетълмент, и от схемата за незабавни кредитни преводи (схемата „SCT Inst.“) на единната зона за плащания в евро (SEPA), чието начало бе поставено през ноември 2017 г. от Европейския платежен съвет (ЕПС)².

Значителните потенциални ползи от незабавните плащания за потребителите и предприятията в ЕС обаче са възпрепятствани от бавното им внедряване и слабото им използване. Към края на 2021 г. едва 11 % от кредитните преводи в евро, изпратени в ЕС, са незабавни плащания³. Причините за това са посочени в оценката на въздействието, придружаваща настоящото предложение (вж. по-долу).

В Съобщението на Комисията от 5 декември 2018 г. „Към укрепване на международната роля на еврото“⁴ Комисията изрази подкрепа за напълно обединен пазар на незабавни плащания в ЕС, за да се намалят рисковете и слабите места в малките плащания и да се повиши автономността на съществуващите платежни решения. В Съобщението от 24 септември 2020 г. относно стратегията на ЕС за

¹ ДПУ е доставчик на платежни услуги съгласно определението в приложение I към Директива 2015/2366 (ДПУ2), като например кредитна институция, платежна институция или институция за електронни пари.

² ЕПС е частноправно сдружение на ДПУ, основано през 2002 г., което изпълнява ролята на орган за вземане на решения и координация на европейския сектор на платежните услуги и има основната задача да развива единната зона за плащания в евро.

³ Източник: ЕПС.

⁴ COM (2018) 796 final от 5 декември 2018 г.

плащанията на дребно⁵ Комисията обяви, че ако е целесъобразно, ще предложи законодателство, изискващо от ДПУ в ЕС да започнат да предлагат незабавни плащания в евро до края на 2021 г. В заключенията си от 22 март 2021 г.⁶ Съветът изтъкна насърчаването на широкото използване на незабавните плащания като цел на стратегията на ЕС за плащанията на дребно. Освен това в Съобщението от 20 януари 2021 г. „Европейската икономическа и финансова система: насърчаване на откритостта, силата и устойчивостта“⁷ Комисията отново подчерта важността на стратегията на ЕС за плащанията на дребно и на цифровите нововъведения в сферата на финансите като начин за укрепване на единния пазар на финансови услуги и оттам за подсилване на отворената стратегическа автономност на ЕС в макроикономическата и финансовата област. Впоследствие Комисията включи инициатива относно незабавните плащания в годишната си работна програма за 2022 г.⁸

В заключенията си от 5 април 2022 г.⁹ Съветът отбеляза намерението на Комисията да представи законодателна инициатива относно незабавните плащания, като припомни целта за насърчаване на разработването на собствени конкурентоспособни, основани на пазара общоевропейски платежни решения и подчерта, че е важно да се установи и действително да се прилага уредба за независима, ефикасна, добре функционираща, отворена и автономна „европейска зона за плащания“.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби**

Универсалното предлагане на незабавни плащания в евро е необходима част от актуализирането и модернизирането на SEPA. SEPA позволява на европейските потребители, предприятия и публични администрации да извършват и получават презгранични плащания в евро толкова лесно, колкото и вътрешни плащания, и дава възможност на населението да използва съществуващите си платежни сметки в своята държава членка по произход, за да получава заплатата си или да плаща сметки между различни държави членки. Началото на проекта за SEPA бе поставено с подкрепата на Комисията през 2002 г.; това накара европейския банков сектор да създаде ЕПС, който по искане на Комисията и на Европейската централна банка (ЕЦБ) пое ангажимент да разработи хармонизирани схеми от правила и процедури за извършване на плащания в евро в тесен диалог с всички заинтересовани страни (в това число търговците и потребителите). Схемата за кредитни преводи в евро в SEPA бе създадена през 2008 г., а за директни дебити в SEPA — през 2009 г. С Регламента за SEPA от 2012 г. тези две схеми на практика бяха направени задължителни за плащанията в евро¹⁰. Схемата „SCT Inst.“ бе създадена през 2017 г.

Два правни акта на ЕС в областта на плащанията — Директивата от 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар (ДПУ2)¹¹ и Регламентът относно презграничните плащания¹² — вече се прилагат по отношение на незабавните

⁵ COM (2020) 592 final от 24 септември 2020 г.

⁶ 7225/21.

⁷ COM (2021) 32 final от 19 януари 2021 г.

⁸ COM (2021) 645 final от 19 октомври 2021 г.

⁹ 6301/22.

¹⁰ Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро.

¹¹ Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар.

¹² Регламент (ЕС) 2021/1230 на Европейския парламент и на Съвета от 14 април 2021 г. относно презграничните плащания в рамките на Съюза (кодифициран текст).

плащания и ще продължат да се прилагат след влизането в сила на настоящото предложение. В ДПУ2 се определят правилата по отношение на ДПУ и техните задължения, както и правата на потребителите за много видове често използвани плащания в ЕС, в това число кредитните преводи; в момента Директивата се оценява и във всички възможни предложения за изменения ще бъде напълно взето предвид настоящото предложение. В Регламента относно презграничните плащания се изисква за презграничните плащания в евро да се начислява същата цена, както за вътрешните плащания от съответния тип в национална парична единица (в това число кредитните преводи и следователно незабавните плащания), обработвани от един и същ ДПУ (вж. по-долу за допълнително обяснение на взаимодействието между Регламента относно презграничните плащания и настоящото предложение).

При предлагането на незабавни плащания, както и на всякакви други видове плащания, ДПУ трябва да разполагат с целесъобразни средства в реално време за предотвратяване на измами, изпиране на пари и финансиране на тероризма, при пълно спазване на действащото законодателство на ЕС. Настоящата инициатива на оказва влияние върху надеждността на проверките в рамките на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма (БВП/БФТ). В частност, незабавното изпълнение на тези плащания – за не повече от 10 секунди – не засяга по никакъв начин изискването задължените субекти да извършват нужните проверки в рамките на БВП/БФТ и при необходимост да въведат доклади за съмнителни сделки. Това обикновено са последващи изисквания, за разлика от задълженията за проверка за наложени санкции, която трябва да се извършва преди изпълнението на операцията (т.е. в рамките на 10 секунди при незабавните плащания) и следователно е от обхвата на настоящото предложение. Настоящото предложение по никакъв начин не засяга и ефективността и навременността на разглеждането на докладите за съмнителни сделки от звената за финансово разузнаване (ЗФР).

- **Съгласуваност с други политики на ЕС**

Инициативата е напълно съгласувана с други инициативи на Комисията, изложени в стратегията на Комисията за цифровизиране на финансовите услуги в ЕС¹³, приета заедно със стратегията за плащанията на дребно (RPS), които са насочени към насърчаване на цифровата трансформация на финансовите услуги и на икономиката на ЕС и към премахване на раздробеността на цифровия единен пазар.

Тя също така е напълно съгласувана със Съобщението на Комисията „Към укрепване на международната роля на еврото“¹⁴, в което Комисията изрази подкрепа за напълно обединена система за незабавни плащания в ЕС, за да се намалят рисковете и слабите места в платежните системи за малки плащания и да се повиши автономността на съществуващите платежни решения. Инициативата е съгласувана и със Съобщението на Комисията от 2021 г. „Европейската икономическа и финансова система: насърчаване на откритостта, силата и устойчивостта“¹⁵, в което Комисията отново подчерта важността на стратегията на ЕС за плащанията на дребно и на цифровите нововъведения в сферата на финансите за укрепването на единния пазар на финансови услуги. В същото съобщение се потвърждава, че Службите на Комисията и ЕЦБ съвместно ще разгледат на техническо равнище широк набор от политически, правни и технически въпроси, произтичащи от евентуалното въвеждане на цифровото евро, като

¹³ COM (2020) 591 final от 24 септември 2020 г.

¹⁴ COM (2018) 796 final от 5 декември 2018 г.

¹⁵ COM (2021) 32 final от 19 януари 2021 г.

вземат предвид съответните си мандати, предвидени в Договорите на ЕС. В работната програма на Комисията за 2023 г. е включена и законодателна инициатива за цифровото евро.

Пълното внедряване на незабавните плащания е един от основните елементи на стратегията на ЕЦБ за плащанията на дребно¹⁶, която предлага и услугата за незабавен сетълмент на плащания в TARGET (TIPS). Поради това ЕЦБ може да бъде поканена да представи становище по настоящото предложение.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Подходящото правно основание е член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), с който на европейските институции се възлага да определят разпоредби за създаване на единния пазар и осигуряване на правилното му функциониране в съответствие с член 26 от ДФЕС. Това е правното основание, използвано за съществуващото законодателство на ЕС в областта на плащанията, като Регламента за SEPA, ДПУ2 и Регламента относно презграничните плащания.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Само с мерки на равнището на ЕС е възможно всички съответни ДПУ в ЕС да се задължат да предлагат услугата за изпращане и получаване на презгранични незабавни плащания. Държавите членки не могат сами да осигурят хармонизирани правила на ЕС относно презграничните незабавни плащания, независимо дали става въпрос за проверки за наложени санкции или защита на платеца в случай на измама или грешки. Освен това с регламент на ЕС беше създадена SEPA за кредитни преводи, които не са незабавни, и за директни дебити, а с настоящото предложение SEPA се доразвива.

• Пропорционалност

Само ДПУ, които предлагат услуга за кредитен превод в евро на своите клиенти, са обхванати от изискването да предлагат незабавни плащания в евро. С Регламента за SEPA вече са изключени платежните операции, извършвани между и в рамките на ДПУ, включително техните агенти или клонове, за тяхна собствена сметка. Освен това платежните институции¹⁷ и институциите за електронни пари¹⁸ не са обхванати, тъй като понастоящем съгласно Директивата относно окончателността на сетълмента (ДОС)¹⁹ те не могат да участват в системи за сетълмент, определени съгласно тази директива, което включва много системи за сетълмент на ЕС, използвани широко за кредитни преводи и незабавни плащания. Този въпрос може да бъде оценен отново в светлината на бъдещите изменения на ДОС след прегледа ѝ. Независимо от това, съгласно настоящото предложение платежните институции и институциите за електронни пари няма да бъдат възпрепятствани да предлагат незабавни плащания на своите ДПУ на доброволна основа. В предложението също така са предвидени

¹⁶ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.eurosystemretailpaymentsstrategy~5a74eb9ac1.en.pdf>

¹⁷ Съгласно определението в член 4, параграф 4 от ДПУ2.

¹⁸ Съгласно определението в член 2, точка 1 от Директива 2009/110/ЕО (Директивата за електронните пари).

¹⁹ Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа.

постепенни крайни срокове за услугите за получаване и изпращане на незабавни плащания, както и за ДПУ във и извън еврозоната.

- **Избор на инструмент**

Като се има предвид, че с Регламента за SEPA се определят техническите изисквания и бизнес изискванията за всички кредитни преводи в евро, както и че незабавните плащания в евро са нова категория кредитни преводи в евро, е целесъобразно с настоящото предложение да се измени този регламент.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

На 23 ноември 2017 г. Комисията представи доклад за функционирането на Регламента за SEPA в съответствие с член 15 от Регламента²⁰. Заключение в доклада е, че като цяло Регламентът за SEPA се прилага правилно в целия ЕС и няма нужда от последващо законодателно предложение.

Тъй като обаче незабавните плащания не съществуваша, когато Регламентът за SEPA беше приет през 2012 г., той не съдържа особени разпоредби относно тази нова категория кредитни преводи в евро. Добавянето на особени разпоредби относно незабавните преводи в евро към Регламента за SEPA отразява модернизацията на технологиите за кредитни преводи в евро, в резултат на която е възможна незабавна обработка.

- **Консултации със заинтересованите страни**

За да се гарантира, че в предложението на Комисията са взети предвид становищата на всички заинтересовани страни, в стратегията за консултации за тази инициатива бяха включени:

- обществена консултация за събиране на информация във връзка със стратегията на ЕС за плащанията на дребно от 3 април до 26 юни 2020 г.²¹;
- обществена консултация относно първоначалната оценка на въздействието на настоящата инициатива от 10 март до 7 април 2021 г.²²;
- открита обществена консултация от 31 март до 23 юни 2021 г.²³;
- целева консултация с предприятията от сектора на платежните услуги от 24 март до 12 юни 2021 г.²⁴;

²⁰ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b3bba53f-d036-11e7-a7df-01aa75ed71a1.0016.02/DOC_1&format=PDF

²¹ https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2020-retail-payments-strategy_en

²² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12931-%D0%9D%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%89%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F_bg

²³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12931-Instant-Payments/public-consultation_bg

- консултации със заинтересованите страни в две експертни групи на Комисията: Групата на потребителите на финансови услуги (FSUG) и Експертната група по пазарите на платежни системи (PSMEG);
- контакти по конкретни поводи с различни заинтересовани страни, по тяхна инициатива или по инициатива на Комисията;
- уебинар относно потенциалните ползи от незабавните плащания за потребителите и предприятията, представен от генерална дирекция „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“ на 10 юни 2021 г.²⁵;
- консултации с експерти от държавите членки в Експертната група по банково дело, плащания и застраховане и Експертната група по ограничителните мерки на Съюза и екстратериториалността, както и семинари по конкретни поводи относно проверката за наложени санкции.

Резултатът от тези консултации е обобщен в приложение 2 към оценката на въздействието, придружаваща настоящото предложение.

• **Събиране и използване на експертни становища**

При подготовката на настоящата инициатива бяха използвани редица източници на информация и експертен опит, в това число следните:

- данни, получени чрез различните консултации, изброени по-горе;
- проучване, проведено от изпълнител — Fidelis Consulting — „Незабавни плащания — текущи и предвидими ползи“, предоставено през 2021 г.²⁶;
- информация относно членовете и използването на схемите „SCT“ и „SCT Inst.“, предоставяна редовно от ЕПС;
- информация, предоставена от ЕЦБ и националните платежни комитети;
- базата данни ORBIS;
- поддържания от Европейския банков орган (ЕБО) в съответствие с ДПУ2 регистър на платежните институции и институциите за електронни пари;
- документ за обсъждане относно предварителните забележки на ЕБО във връзка с избрани данни за измами при плащания съгласно ДПУ2, както са съобщени от предприятия от сектора;
- данни, получени чрез целеви консултации и двустранни контакти от ДПУ и от други видове доставчици, особено относно разходите;
- данни, предоставени от Европейското бюро на съюзите на потребителите (BEUC), по-специално относно определянето на цените на незабавните плащания в евро.

²⁴ https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/consultations/2021-instant-payments_en#:~:text=%E2%80%A2%E2%80%A2%E2%80%A2-Target%20group.be%20addressed%20to%20all%20stakeholders

²⁵ https://finance.ec.europa.eu/events/webinar-exploring-potential-instant-payments-eu-consumers-and-businesses-2021-06-10_en

²⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/735d5b9d-0c5e-11ec-adb1-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-228471178>

- **Оценка на въздействието**

Настоящото предложение е придружено от оценка на въздействието²⁷, която бе представена на Комитета за регулаторен контрол (КРК) на 27 ноември 2022 г., след което бе представена повторно на 8 юли 2022 г. и бе одобрена на 7 септември 2022 г.

Според оценката на въздействието основният проблем е слабото използване на незабавни плащания в евро, измерено като процент от всички кредитни преводи в евро, изпратени в ЕС (около 11 %). Последниците от този проблем са две:

- нереализирани ползи и нереализирано повишаване на ефективността от незабавните плащания както на макроравнище, така и за конкретни категории заинтересовани страни, в това число потребителите, търговците, ползващите услугите предприятия, ДПУ и дружествата за финансови технологии (финансовотехнологичните дружества), както и публичните администрации, включително данъчните органи;
- ограничен избор на платежни средства в ТзВ, особено при презграничните сделки.

Бяха установени четири причини за проблема, два от страната на предлагането и два от страната на търсенето:

- недостатъчни стимули за ДПУ да предлагат незабавни плащания в евро (причина от страната на предлагането);
- възпиращи такси за незабавните плащания в сравнение с алтернативните платежни средства (причина от страната на търсенето);
- висок процент на отхвърлените незабавни плащания, погрешно определени като плащания, в които участват лица от списъците на санкционираните от ЕС субекти (причина от страната на предлагането);
- опасения на платците във връзка със сигурността на незабавните плащания (причина от страната на търсенето).

В оценката на въздействието е представен пакет от предпочитани варианти, съответстващи на четирите установени причини за проблема:

- изискване ДПУ, които предоставят услуга за обикновен кредитен превод в евро (с целенасочени изключения), да предлагат изпращане и получаване на незабавни плащания в евро;
- изискване ДПУ да не начисляват за незабавни плащания в евро по-високи такси отколкото за обикновените кредитни преводи в евро;
- изискване за проверка за наложени санкции под формата на много често търсене на имената на клиентите в списъците на санкционираните от ЕС субекти (както вече се прави в някои държави членки за вътрешните плащания), а не за всяка отделна операция;
- изискване ДПУ да предлагат услуга, която дава възможност клиентите да бъдат уведомявани, когато се установи несъответствие между името на получателя и международния номер на банкова сметка (IBAN), посочен от платеща;

²⁷ Работен документ на службите на Комисията SWD(2022) 546.

Горните изисквания се въвеждат чрез изменение на Регламента за SEPA, с който се уреждат и други видове плащания в евро, в това число кредитните преводи, които не са незабавни. Изискванията, отнасящи се до проверката за наложени санкции и защитата на платеца, обаче са ограничени само до незабавните плащания в евро, за които бе установено, че основните причини за проблема са най-въздействащи. При незабавните плащания е невъзможно доставчиците на услуги да проверят в рамките на 10 секунди дали в операция, обозначена като включваща възможно участие на лица с наложени санкции, участват лица от списъците на санкционирани от ЕС субекти, и в резултат на това такава операция се отхвърля неоснователно. При кредитни преводи, които не са незабавни, този проблем не възниква. Освен това усещането за повече възможности за възстановяване на средства в случай на измама или грешки, когато се използват кредитни преводи, които не са незабавни, не стимулира платците да възприемат незабавните плащания в по-голяма степен, отколкото кредитните преводи, които не са незабавни.

В рамките на оценката на въздействието бяха установени съществени, но пропорционални еднократни разходи за въвеждане, свързани с предлагането на незабавни плащания, за ДПУ, които все още не предлагат такива плащания, както и, за повечето ДПУ, разходи за осигуряването на начин за проверка дали IBAN на получателя съвпада с името на получателя. Текущите разходи за ДПУ ще бъдат ограничени. Като цяло отражението върху разходите на ДПУ ще бъде неутрално с течение на времето с оглед на значителните икономии, произтичащи от предложения нов подход за проверка за наложени санкции, по-малкото време и намалените усилия за последващи действия при измами и грешки, намаляването на разходите, свързани с обработката на парични средства и чекове, и възможността за по-ефективна конкуренция със заварените оператори на пазара на ТзВ и за предлагане на новаторски основани на незабавните плащания решения за ТзВ, включително за презграничните плащания.

Ще има широк набор от ползи от подобряването на ликвидността и на паричните потоци. Тези ползи ще бъдат за всички получатели на незабавни плащания, в това число потребителите, търговците, ползващите услугите предприятия и публичните администрации, включително данъчните органи, което ще повиши значително тяхната икономическа ефективност. В момента много милиарди евро са в движение в платежните системи във всеки един момент и не са разполагаеми за потребление или инвестиции.

По-голямото използване на незабавни плащания също така ще стимулира разработването на нови платежни решения, така че да е възможно незабавните плащания да се използват в ТзВ за закупуване на стоки и услуги, по-специално при презграничните сделки. Това ще увеличи конкуренцията в сектора и ще доведе до намаляване на разходите за търговците, които потенциално може да го прехвърлят на потребителите.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Настоящата инициатива не е инициатива по Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT). Въпреки че е под формата на изменение на Регламента за SEPA, с който се определят изисквания за кредитните преводи и директните дебити в евро, инициативата не се основава на оценка на този регламент и не го изменя извън необходимото за включване на нови разпоредби по отношение специално на незабавните плащания.

В съответствие с принципа на отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови Комисията се ангажира да „компенсира до възможната степен“ разходите за приспособяване, свързани с нови инициативи, и да компенсира новите административни разходи чрез съответно намаляване на административните разходи, свързани с други инициативи²⁸. Настоящото предложение обаче не е свързано с административни разходи за предприятия, гражданите или публичните органи, тъй като инициативата няма да доведе до засилен общ надзор или надзор върху ДПУ или до особени задължения за отчитане. От инициативата също така не произтичат регулаторни такси и разходи.

Въпреки че не е необходимо разходите за приспособяване да бъдат компенсирани съгласно принципа на отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови, повтарящите се икономии на разходи за ДПУ в резултат на новия подход за проверка за наложени санкции вероятно ще бъдат по-големи от разходите за приспособяване, генерирани от другите компоненти на настоящото предложение, което ще доведе до отрицателни разходи за приспособяване (т.е. икономии) за инициативата като цяло²⁹.

- **Основни права**

Инициативата е съвместима с основните права.

Доколкото обработването на лични данни е необходимо за осъществяването на настоящата инициатива, то трябва да бъде в съответствие с Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД)³⁰.

С настоящата инициатива се определя задължение за проверка на несъответствията между името и идентификатора на платежната сметка на получателя в случай на незабавни плащания в евро. Когато получателите са физически лица, обработването на техните имена и на идентификаторите на платежните им сметки е пропорционално и необходимо за предотвратяване на операции с цел измама и за откриване на грешки. Освен това с предложението се определя процедура за проверка дали някой от клиентите на ДПУ е определено лице или образувание, спрямо което се прилагат санкции от страна на ЕС. С него се установяват ясни правила относно честотата на тези проверки и отговорността за тях. В рамките на инициативата се гарантира, че всички лични данни за извършване на такива проверки са подходящи, относими и ограничени до необходимото.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Настоящото предложение няма отражение върху бюджета на ЕС.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за наблюдение, оценка и докладване**

²⁸ Съгласно определението административните разходи са „разходите, които предприятия, гражданите, организациите на гражданското общество и публичните органи се налага да правят във връзка с административни дейности, извършвани с оглед спазване на административни задължения, предвидени в правни норми“.

²⁹ Вж. Работен документ на службите на Комисията SWD(2022) 546.

³⁰ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни.

Общата цел за увеличаване на обема на незабавните плащания в евро в сравнение с всички кредитни преводи в евро може да се наблюдава текущо въз основа на данни от ЕПС, който управлява схемите „SCT“ и „SCT Inst.“. За наблюдението на използването на незабавни плащания в евро при различни случаи на употреба (включително в ТЗВ) и на обемите на незабавните плащания в евро в сравнение с паричните средства или картите ще е необходимо синтезиране на данни от редица различни източници със съдействието на ЕЦБ и ЕБО. Няма да има нови изисквания за отчитане за ДПУ.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Предмет, обхват и определения

С предложението в Регламента за SEPA се въвеждат допълнителни разпоредби относно незабавните плащания в евро и се уточнява кои доставчици на услуги трябва да спазват тези разпоредби.

Въвеждат се четири нови определения:

- за „незабавен кредитен превод“, в което се определят ключовите технически изисквания и се пояснява, че това е подкатегория на кредитните преводи в евро;
- за „интерфейс на ППУ“ (интерфейс на ползвателя на платежни услуги), с което допълнително се разясняват разпоредбите относно правото на ползвателите на платежни услуги да нареждат незабавни плащания през същите канали, които използват за нареждане на други кредитни преводи, както и разпоредбите относно таксите за съответните операции по кредитни преводи в евро;
- за „идентификатор на платежна сметка“, в което се пояснява, че следва да се счита, че „идентификаторът на платежна сметка“ по член 5, точка 1, буква а) от Регламента за SEPA и член 5в от настоящото предложение е уникалният идентификатор по член 88 от ДПУ², чието определение се съдържа в член 4, точка 33 от посочената директива; и
- за „включени в санкционния списък лица или образувания“, в което се пояснява, че ДПУ трябва да следват процедурата, определена в член 5г от настоящото предложение, за да гарантират, че спазват санкциите на ЕС, включващи задължението да се обезпечават (замразяват) активите на отделни лица или образувания и да не се предоставят пряко или косвено на тяхно разположение финансови средства или икономически ресурси.

Освен това съществуващото определение за „платежна система за малки плащания“ се изменя, за да бъдат отразени различните начини за сетълмент на операции за малки плащания, в това число сетълмент извън поредица (на отделни операции) и денонощно изпълнение на незабавни плащания в реално време.

Задължително предлагане на незабавни кредитни преводи в евро (член 5а)

От ДПУ, които предлагат кредитни преводи в евро, ще се изисква да предлагат услугата за изпращане и получаване на незабавни плащания в евро. За тази услуга са определени редица технически изисквания, включително изискването за получаване на платежни нареждания и за достъпност за незабавни плащания 24 часа в денонощието, 365 дни в годината, без никаква възможност за определяне на краен срок за приемане или за ограничаване на обработката на незабавни плащания само до работните дни. Платежните институции и институциите за електронни пари са изключени от това изискване поради ограничения им достъп до платежните системи.

Интерфейсите на клиентите (ППУ), чрез които може да се подават нареждания за кредитни преводи, трябва да позволяват и подаването на нареждания за незабавни плащания. Когато ДПУ предлага възможност за подаване на множество платежни нареждания за кредитни преводи като един пакет, той трябва да предлага същата услуга за незабавните плащания в евро.

Въвеждането на тези изисквания ще бъде поетапно, с четири отделни дати, както следва:

- получаване на незабавни плащания в евро за ДПУ в еврозоната: 6 месеца след влизането в сила на регламента;
- изпращане на незабавни плащания в евро за ДПУ в еврозоната: 12 месеца след влизането в сила;
- получаване на незабавни плащания в евро за ДПУ извън еврозоната: 30 месеца след влизането в сила;
- изпращане на незабавни плащания в евро за ДПУ извън еврозоната: 36 месеца след влизането в сила.

Такси за незабавни преводи (член 5б и изменение на Регламент (ЕС) 2021/1230)

Таксите, налагани от ДПУ за изпращане или получаване на незабавни плащания в евро, следва да не бъдат по-високи от таксите на същия ДПУ за изпращане или получаване на кредитен превод в евро, който не е незабавен. Това изискване ще се прилага за всички ДПУ, които предлагат незабавни плащания в евро, включително за тези, от които не се изисква да предлагат незабавни преводи (като платежните институции и институциите за електронни пари). То ще започне да се прилага за ДПУ в еврозоната, след като изтекат 6 месеца от влизането на регламента в сила, а за ДПУ извън еврозоната — след изтичането на 30 месеца от влизането в сила.

За определени операции по незабавни плащания в евро, а именно за презграничните операции по незабавни плащания в евро, изпълнявани от ДПУ, който се намира в държава членка извън еврозоната, прилагането на Регламент (ЕС) 2021/1230 относно презграничните плащания може да доведе до по-висока такса от изискваната съгласно настоящото предложение. Член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1230 гласи следното: „Таксите, налагани от доставчик на платежни услуги на ползвател на платежни услуги за презграничните плащания в евро, са равни на таксите, налагани от този доставчик на платежни услуги за съответните национални плащания на същата стойност в националната парична единица на държавата членка, в която се намира доставчикът на платежни услуги на ползвателя на платежни услуги“. Съответните плащания ще бъдат презграничното незабавно плащане в евро и националното незабавно плащане в националната парична единица.

При определяне на цената на презгранично незабавно плащане в евро ДПУ, който се намира извън еврозоната, ще бъде задължен по силата на настоящото предложение да начислява такса, която е или равна, или по-малка от таксата, която начислява за презграничен кредитен превод в евро, който не е незабавен, и, съгласно Регламента относно презграничните плащания, точно същата такса като за национално незабавно плащане, деноминирано в националната парична единица. Спазването и на двете изисквания обаче не би било възможно, когато такъв ДПУ понастоящем начислява за национално незабавно плащане в националната парична единица по-високи такси, отколкото за презгранични кредитни преводи в евро, които не са незабавни.

За да се постигне напълно целта за насочване на ППУ към незабавните плащания в евро, Регламент (ЕС) 2021/1230 се изменя, за да се гарантира, че цената на презграничните незабавни плащания в евро следва да се определя на равнище, което е равно на или по-ниско от цената на съответните обикновени презгранични кредитни преводи в евро, дори ако това означава, че цената на такова презгранично незабавно плащане в евро не е равна на цената на съответното национално незабавно плащане в националната парична единица.

Несъответствия между името и идентификатора на платежната сметка на получателя (член 5в)

От всички ДПУ, които предлагат услугата за изпращане на незабавни плащания в евро (включително тези, които не са задължени да го правят), се изисква да предоставят на своите ППУ услуга, с която се проверява дали IBAN³¹ на получателя си съответства с името на получателя и ППУ се уведомява за всяко открито несъответствие. Уведомлението трябва да бъде предоставено преди платецът да приключи платежното нареждане за незабавното плащане и преди ДПУ да изпълни незабавното плащане. Във всички случаи на ползвателя се предоставя свободата да реши дали да изпрати платежното нареждане за незабавен превод.

Използването на такава услуга от ползвател не засяга отговорността на ДПУ за неизпълнение, неточно или забавено изпълнение на незабавното плащане, както е посочено в членове 88 и 89 от ДПУ2.

ДПУ следва да уведомяват ППУ за всяко открито несъответствие между името на получателя и идентификатора на платежната му сметка, посочени от платеца, както при националните, така и при презграничните незабавни кредитни преводи в евро. С настоящото предложение ДПУ не се възпрепятстват да предлагат такава услуга по отношение и на други видове кредитни преводи, а не само на незабавните.

ДПУ може да начисляват такса за използването на такава услуга и ППУ не са задължени да я използват.

Това изискване ще започне да се прилага за ДПУ в еврозоната, след като изтекат 12 месеца от влизането в сила, а за ДПУ извън еврозоната — след изтичането на 36 месеца от влизането в сила. Тези крайни срокове са изцяло съобразени с датите за въвеждане на изискването за предлагане на услугата „изпращане на незабавни преводи в евро“.

Проверка на незабавните плащания за наложени от ЕС санкции (член 5г)

От ДПУ се изисква да следват хармонизиран подход, така че наложените от ЕС санкции да може да се прилагат без дублиране, неефективност и произтичащи от това затруднения, причинени от прилагането от страна на ДПУ на различни процеси за проверка за наложени санкции. Хармонизираният подход е свързан с конкретните видове санкции, които се прилагат по отношение на отделни лица и образувания, т.е. изискването за обезпечаване на активи и изискването да не се предоставят финансови средства или икономически ресурси на такива лица и образувания. Службите на Комисията поддържат консолидиран списък на такива лица и образувания³².

³¹ IBAN изпълнява ролята на уникален идентификатор съгласно определението в член 4, точка 33 от ДПУ2, и на идентификатор на платежна сметка по член 5 от Регламент (ЕС) № 260/2012.

³² <https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=bg>

ДПУ са длъжни да проверяват дали някой от техните клиенти е определено лице или образувание, спрямо което ЕС е наложил санкции, поне веднъж на ден и при всички случаи веднага след влизането в сила на всяко ново или изменено определяне.

С хармонизирания подход на ДПУ се предоставя много необходимата правна сигурност и по този начин се премахват затрудненията, които възпрепятстват ефективното изпълнение на незабавните плащания в евро, като същевременно не се компрометира общата ефективност на проверката за наложени санкции.

Когато ДПУ на платеца или на получателя не успее да извърши необходимата проверка и впоследствие участва в изпълнението на незабавно плащане за платец или получател, спрямо който ЕС е наложил санкции, той носи отговорност за всички финансови вреди, понесени от другия участващ в незабавното плащане ДПУ и произтичащи от наказанията съгласно разпоредбите на ЕС относно санкциите. Това изискване ще се прилага за всички ДПУ, обхванати от член 5г, след като изтекат 6 месеца от влизането в сила.

Санкции (член 11)

За съдържащите се в настоящото предложение санкции за неспазване на законовите изисквания от страна на ДПУ отговарят държавите членки. Санкциите трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. Минималните равнища на санкциите, които националните органи могат да наложат за неспазване на наложените от ЕС санкции, са определени в новия параграф 1б от член 11 от Регламента за SEPA. Държавите членки трябва да уведомят Комисията за приложимите в тяхната юрисдикция санкции.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕС) № 260/2012 и Регламент (ЕС) 2021/1230 по отношение на незабавните кредитни преводи в евро

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³³,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка³⁴,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета³⁵ осигурява основата за единната зона за плащания в евро (SEPA). За да се създадат благоприятни условия за повишена конкуренция, по-специално за плащанията в точка за взаимодействие (ТзВ), проектът за SEPA следва непрекъснато да се актуализира, за да се отразяват нововъведенията и развитието на пазара в областта на плащанията, да се насърчава разработването на нови платежни продукти в целия Съюз и да се улеснява достъпът за нови участници на пазара.
- (2) През 2017 г. между доставчиците на платежни услуги (ДПУ) беше договорена обхващаща целия Съюз схема за незабавно изпълнение на кредитни преводи в евро под егидата на Европейския платежен съвет. Усилията на европейския сектор на платежните услуги не се оказаха достатъчни за осигуряване на голямо използване на незабавните кредитни преводи в евро на равнището на Съюза. Единствено чрез широко разпространено и бързо увеличаване на това използване може да се отключат цялостните мрежови ефекти на незабавните кредитни преводи в евро, които да доведат до повишаване на икономическата ефективност за ползвателите на платежни услуги (ППУ) и доставчиците на платежни услуги, намалена пазарна концентрация, повишена конкуренция и

³³ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³⁴ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³⁵ Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 (ОВ L 94, 30.3.2012, стр. 22).

избор на електронни плащания, по-специално за презграничните плащания в ТзВ.

- (3) С Регламент (ЕС) № 260/2012 са определени технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро. Незабавните кредитни преводи в евро са сравнително нова категория кредитни преводи в евро, която се появи на пазара едва след приемането на посочения регламент. Следователно е необходимо да се предвидят особени изисквания за незабавните кредитни преводи в евро в допълнение към общите изисквания, приложими за всички кредитни преводи.
- (4) Вече са приети или предложени редица национални нормативни решения за увеличаване на използването на незабавни кредитни преводи в евро, включително чрез засилване на защитата на ППУ срещу изпращане на средства до непредвиден получател или чрез определяне на процеса на спазване на задълженията, произтичащи от наложените от Съюза санкции. Тези национални нормативни решения създават риск от раздробяване на вътрешния пазар и оттам от увеличаване на разходите за спазване на изискванията поради различните набори от национални нормативни изисквания, и затрудняват изпълнението на презграничните незабавни кредитни преводи.
- (5) Преди да се появят незабавните кредитни преводи, ДПУ обикновено групираха платежните операции в пакети и ги изпращаха на платежна система за малки плащания за целите на клиринга и сетълмента в предварително определени часове. В платежните системи за малки плащания обаче, които се използват понастоящем за обработка на незабавните кредитни преводи в евро, платежните операции се изпращат индивидуално, обработват се в реално време и денонощно. За да се отрази това, е необходимо да се измени определението за „платежна система за малки плащания“.
- (6) Осигуряването на възможност всички ППУ в Съюза да подават платежни нареждания за незабавни кредитни преводи в евро и да получават такива преводи е предпоставка за по-голямото използване на такива операции. Понастоящем най-малко една трета от ДПУ в Съюза не предлагат незабавни кредитни преводи в евро. Освен това през последните няколко години скоростта, с която ДПУ добавят незабавните кредитни преводи към своите услуги, е твърде малка, което възпрепятства по-нататъшното обединение на вътрешния пазар на плащания на Съюза. Следователно от ДПУ следва да се изисква да предлагат услугата за изпращане и получаване на незабавни кредитни преводи в евро.
- (7) За създаването на обединен пазар за незабавни кредитни преводи в евро е от съществено значение тези операции да се обработват в съответствие с общ набор от правила и изисквания. Незабавният кредитен превод в евро позволява средствата да бъдат заверени по сметката на получателя в рамките на секунди и по всяко време на денонощието. Достъпността по всяко време на денонощието всеки ден от годината е присъща характеристика на незабавните кредитни преводи. Поради това е уместно в определението за незабавни кредитни преводи да се посочат конкретните условия, на които те следва да отговарят по отношение на момента на получаване на платежните нареждания, обработката, заверяването и вальора.
- (8) Съществуват различни интерфейси, чрез които ППУ могат да изпратят платежно нареждане за кредитен превод в евро, в това число чрез онлайн банкиране, мобилно приложение, терминално устройство АТМ, в клон или по телефона. За

да се осигури достъп на всички ППУ до незабавни кредитни преводи в евро, следва да няма разлика по отношение на интерфейсите, чрез които ППУ могат да подават платежни нареждания за незабавни и други видове операции по кредитни преводи. Освен това, когато е възможно ППУ да подават до ДПУ платежни нареждания за кредитни преводи, групирани в пакет, същата възможност следва да бъде налична и по отношение на незабавните кредитни преводи в евро. ДПУ следва да са в състояние да предлагат всички кредитни преводи в евро, нареждани от техните ППУ, като незабавни по подразбиране.

- (9) Не би било пропорционално на платежните институции и институциите за електронни пари да се налага задължение да предлагат услугата за изпращане и получаване на незабавни кредитни преводи в евро, тъй като тези институции не може да бъдат допуснати като участници в платежна система, определена в съответствие с Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁶. Поради това тези институции може да изпитат затруднения при достъпа до необходимата инфраструктура за изпълняване на незабавни кредитни преводи. Ето защо е целесъобразно платежните институции и институциите за електронни пари да бъдат изключени от задължението да предлагат услугата за изпращане и получаване на незабавни кредитни преводи в евро.
- (10) ППУ са много чувствителни към равнището на таксите за взаимозаменяеми начини на плащане. Следователно равнището на таксите може да ги насочи към даден начин на плащане или да ги отклони от него. На националните пазари, на които на равнището на операцията се прилагат по-високи такси за незабавните кредитни преводи в евро, отколкото за другите видове кредитни преводи в евро, използването на незабавни кредитни преводи е ниско. Това попречи на постигането на критичната маса от незабавни кредитни преводи в евро, която е необходима за реализиране на пълните мрежови ефекти както за ДПУ, така и за ППУ. Следователно всички видове такси, които се прилагат по отношение на платците и получателите за изпълнението на незабавни кредитни преводи в евро, включително таксите за операции или фиксираните такси, не следва да надвишават таксите, прилагани по отношение на същия ППУ за съответните видове други кредитни преводи в евро. Когато се определят съответните видове кредитни преводи, следва да е възможно да се използват критерии, сред които са интерфейсът на ППУ или платежният инструмент, използван за нареждане на плащането, статутът на клиента и, когато е приложимо, дали плащането е национално или презгранично.
- (11) Сигурността на незабавните кредитни преводи в евро е от съществено значение за повишаване на доверието на ППУ в тези услуги и за гарантиране на тяхното използване. Платците, които възнамеряват да изпратят кредитен превод до даден получател, може в резултат на измама или грешка да посочат идентификатор на платежна сметка, който не съответства на сметка, чийто титуляр е този получател. Съгласно Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета³⁷ единственият определящ фактор за правилното изпълнение на

³⁶ Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа (ОВ L 166, 11.6.1998 г., стр. 45).

³⁷ Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО

операцията по отношение на получателя е уникалният идентификатор и от ДПУ не се изисква да проверяват името на получателя. При незабавните кредитни преводи няма достатъчно време, за да може платецът да осъзнае възникването на измама или грешка и да се опита да възстанови средствата, преди те да бъдат заверени по сметката на получателя. Поради това ДПУ следва да проверяват дали има някакво несъответствие между уникалния идентификатор на получателя и името на получателя, посочени от платеща, и да уведомяват платеща, който подава платежно нареждане за незабавен кредитен превод в евро, за всяко такова установено несъответствие. За да се предотвратят неоправданите затруднения или забавяния при незабавната обработка на операцията, ДПУ на платеща следва да издава такова уведомление в рамките на не повече от няколко секунди от момента, в който платецът е предоставил информацията за получателя. За да позволи на платеща да реши дали да продължи с планираната операция, ДПУ на платеща следва да издаде такова уведомление, преди платецът да разреши операцията.

- (12) Някои атрибути на името на получателя, към чиято сметка платецът желае да извърши незабавен кредитен превод, може да увеличат вероятността ДПУ да открие несъответствие, в това число наличието на диакритични знаци или различните възможни транслитерации на имената при писане с различни азбуки, разликите между обичайно използваните имена и имената, посочени в официални документи за самоличност в случай на физически лица, или разликите между търговските наименования и фирмите в случай на юридически лица. За да се предотвратят неоправданите затруднения при обработката на незабавните кредитни преводи в евро и да се улесни решението на платеща дали да продължи с предвидената операция, ДПУ следва да посочват степента на такова несъответствие, включително като посочат в уведомлението, че „няма съвпадение“ или „има приблизително съвпадение“.
- (13) Разрешаването на платежна операция, при която ДПУ е открил несъответствие и е уведомил ППУ за това несъответствие, може да доведе до прехвърляне на средствата към непредвиден получател. В такива случаи ДПУ не следва да носят отговорност за изпълнението на операцията към непредвиден получател, както е посочено в член 88 от Директива (ЕС) 2015/2366. ДПУ следва да информират ППУ за последиците, които техният избор да не вземат предвид несъответствието, за което са уведомени, ще имат за отговорността на ДПУ и за правата на ППУ за възстановяване на средствата. Във всеки един момент по време на договорните си отношения с ДПУ ППУ следва да са в състояние да изберат да не използват тази услуга. След като изберат да не използват услугата, ППУ следва да могат да изберат да я използват, за да се възползват отново от нея.
- (14) От решаващо значение е ДПУ действително да спазват своите задължения, произтичащи от наложените от Съюза санкции спрямо лица, органи или образувания, спрямо които се прилага обезпечаване на активи или забрана пряко или косвено да се предоставят на тяхно разположение или в тяхна полза финансови средства или икономически ресурси съгласно ограничителни мерки, приети в съответствие с член 215 от ДФЕС (включени в санкционния списък лица или образувания). В правото на Съюза обаче не са определени правила

и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 35).

относно процедурата или инструментите, които ДПУ трябва да използват, за да се осигури спазването на тези задължения. Поради това ДПУ прилагат различни методи въз основа на личния си избор или на насоките, предоставени от съответните национални органи. Практиката за спазване на задълженията, произтичащи от наложените от Съюза санкции, чрез проверка на платеща и получателя, участващи във всяка операция по кредитен превод, национална или презгранична, води до обозначаването на много голям брой кредитни преводи като преводи с възможно участие на включени в санкционния списък лица или образувания. След проверка обаче се оказва, че в по-голямата част от така обозначените операции не участват такива лица или образувания. Поради естеството на незабавните кредитни преводи е невъзможно ДПУ веднага да проверяват такива обозначени операции в рамките на кратки срокове и в резултат на това операциите биват отхвърляни. Породените от тази ситуация оперативни предизвикателства възпрепятстват ДПУ да предлагат незабавни кредитни преводи на своите ППУ в целия Съюз по надежден и предвидим начин. За да се осигури по-голяма правна сигурност, да се увеличи ефективността на усилията на ДПУ да спазват задълженията си, произтичащи от наложени от Съюза санкции, в контекста на незабавните кредитни преводи в евро и да се предотврати ненужното възпрепятстване на такива операции, ДПУ следва да проверяват поне веднъж на ден дали техните ППУ са включени в санкционния списък лица или образувания и вече не следва да прилагат проверки на всяка операция.

- (15) За да се предотврати нареждането на незабавни кредитни преводи от платежни сметки, принадлежащи на включени в санкционния списък лица или образувания, и за да се обезпечават незабавно средствата, изпратени до такива сметки, ДПУ следва да извършват проверки на своите ППУ възможно най-скоро след влизането в сила на нова ограничителна мярка, приета в съответствие с член 215 от ДФЕС, с която се предвижда обезпечаване на активи или забрана за предоставяне на финансови средства или икономически ресурси, като по този начин се осигури, че ДПУ спазват задълженията си, произтичащи от наложените от Съюза санкции, по ефективен начин.
- (16) Неизвършването от един ДПУ на навременни проверки на неговите ППУ може да доведе до това другият ДПУ, участващ в извършването на същата операция по незабавен кредитен превод, да не обезпечи средствата на включено в санкционния списък лице или образувание или да предостави финансови средства или икономически ресурси на разположение на такова лице или образувание. ДПУ, на които са наложени санкции за неспазване на задълженията им, произтичащи от наложени от Съюза санкции, поради неизвършване от друг ДПУ на навременни проверки на неговите ППУ, следва да бъдат обезщетени за тези санкции от втория ДПУ.
- (17) За нарушенията на настоящия регламент следва да се налагат санкции от страна на компетентните органи на държавите членки. Тези санкции следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. За да се улесни взаимното доверие на ДПУ и на съответните компетентни органи в еднаквото и задълбочено прилагане на хармонизиран подход към спазването на задълженията на ДПУ, произтичащи от наложените от Съюза санкции, е особено целесъобразно да се хармонизират в целия Съюз минималните равнища на санкциите за неспазване от страна на ДПУ на задълженията им да проверяват дали техните ППУ са включени в санкционния списък лица или образувания.

- (18) ДПУ се нуждаят от достатъчно време, за да изпълнят задълженията, определени в настоящия регламент. Поради това е целесъобразно тези задължения да се въведат постепенно, с което да се даде възможност на ДПУ да използват по-ефективно ресурсите си. Следователно задължението за предлагане на услугата за изпращане на незабавни кредитни преводи следва да започне да се прилага по-късно, като се предшества от задължението за предлагане на услугата за получаване на незабавни кредитни преводи, тъй като изпращането на незабавни кредитни преводи обикновено е по-скъпо и по-сложно за изпълнение от двете услуги и следователно за него е необходимо повече време. Услугата за уведомяване на платеца за открити несъответствия между името и идентификатора на платежната сметка на получателя е от значение само за ДПУ, които предлагат услугата за изпращане на незабавни кредитни преводи. Следователно задължението за предлагане на тази услуга следва да се прилага от същия момент, от който се прилага задължението за предлагане на услугата за изпращане на незабавни кредитни преводи. Задълженията, свързани с таксите и хармонизираната процедура за осигуряване на спазването на задълженията, произтичащи от наложените от Съюза санкции, следва да започнат да се прилагат веднага щом за ДПУ възникне задължението да предлагат услугата за получаване на незабавни кредитни преводи. За да се позволи на ДПУ, които се намират в държави членки, чиято парична единица е различна от еврото, да разпределят ефективно ресурсите, необходими за изпълнението на незабавните кредитни преводи в евро, задълженията, определени в настоящия регламент, следва да се прилагат за такива ДПУ от по-късна дата, отколкото за ДПУ, които се намират в държави членки, чиято парична единица е еврото, със същия поетапен подход за въвеждане на различните задължения, както и за ДПУ, които се намират в еврозоната.
- (19) Съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2021/1230 на Европейския парламент и на Съвета³⁸ таксите, налагани от ДПУ, които се намират в държава членка, чиято парична единица е различна от еврото, за презграничните кредитни преводи в евро, трябва да са равни на таксите, налагани от този ДПУ за националните кредитни преводи в националната парична единица на тази държава членка. В ситуации, в които такъв ДПУ налага по-високи такси за националните незабавни кредитни преводи в националната парична единица, отколкото за националните кредитни преводи в националната парична единица, които не са незабавни, и следователно също по-високи такси, отколкото за презграничните кредитни преводи в евро, които не са незабавни, равнището на таксите, които такъв ДПУ би трябвало да налага съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2021/1230 по отношение на презграничните незабавни кредитни преводи в евро, би било по-високо от таксите за презграничните кредитни преводи в евро, които не са незабавни. В такива ситуации, за да се избегнат противоречиви изисквания и като се вземе предвид основната цел за насочване на ППУ към незабавните кредитни преводи в евро, е уместно да се изисква таксите, налагани на платците и получателите за презграничните незабавни кредитни преводи в евро, да не надвишават таксите, налагани за презграничните кредитни преводи в евро, които не са незабавни.

³⁸ Регламент (ЕС) 2021/1230 на Европейския парламент и на Съвета от 14 април 2021 г. относно презграничните плащания в рамките на Съюза (ОВ L 274, 30.7.2021 г., стр. 20).

- (20) Поради това регламенти (ЕС) № 260/2012 и (ЕС) 2021/1230 следва да бъдат съответно изменени.
- (21) Всяко обработване на лични данни в контекста на предлагането на незабавни кредитни преводи или на услугата за откриване и уведомяване за несъответствия между името и идентификатора на платежната сметка на получателя, както и на проверката дали ППУ са включени в санкционния списък лица или образувания, следва да се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета³⁹. Обработването на имената и идентификаторите на платежни сметки на физически лица е пропорционално и необходимо за предотвратяване на операциите с цел измама, откриване на грешки и осигуряване на спазването на приетите в съответствие с член 215 от ДФЕС ограничителни мерки, с които се предвижда обезпечаване на активи или забрана за предоставяне на финансови средства или икономически ресурси.
- (22) Тъй като целите на настоящия регламент, а именно да се осигурят необходимите единни правила за презграничните незабавни кредитни преводи в евро на равнището на Съюза и да се увеличи цялостното използване на незабавни кредитни преводи в евро, не може да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, тъй като последните не могат да налагат задължения на ДПУ, намиращи се в други държави членки, а по-скоро, поради мащаба си, може да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарността, установен в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалността, установен в същия член, с настоящия регламент не се надхвърля необходимото за постигането на неговите цели.
- (23) В съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰ беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който представи становище на [XX XX 2022]⁴¹.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1 *Изменения на Регламент (ЕС) № 260/2012*

Регламент (ЕС) № 260/2012 се изменя, както следва:

- (1) Член 2 се изменя, както следва:
- а) вмъкват се следните точки 1а—1г:

³⁹ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни.

⁴⁰ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39—98).

⁴¹ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

- „1а) „незабавен кредитен превод“ е кредитен превод, който отговаря на всяко от посочените по-долу условия:
- а) моментът на получаване на платежното нареждане за такъв кредитен превод е моментът, в който платецът разпорежи на своя ДПУ да изпълни този кредитен превод, независимо от деня или часа;
 - б) платежното нареждане за такъв кредитен превод се обработва незабавно от ДПУ на платеца, независимо от деня или часа;
 - в) платежната сметка на получателя се заверява с преведената сума в рамките на 10 секунди от момента на получаване на платежното нареждане;
 - г) вальорът за заверяване на платежната сметка на получателя е същата дата като датата, на която платежната сметка на получателя е заверена с преведената сума;
- 1б) „интерфейс на ППУ“ е всеки метод, устройство или процедура, чрез която платецът може да подаде до своя ДПУ платежно нареждане за кредитен превод на хартиен или електронен носител, в това число онлайн банкиране, приложение за мобилно банкиране, терминално устройство АТМ или по друг начин в обекта на ДПУ;
- 1в) „идентификатор на платежна сметка“ е уникален идентификатор съгласно определението в член 4, точка 33 от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета^{*1};
- 1г) „включени в санкционния списък лица и образувания“ са физически или юридически лица, органи или образувания, спрямо които се прилага обезпечаване на активи или забрана пряко или косвено да се предоставят на тяхно разположение или в тяхна полза финансови средства или икономически ресурси съгласно ограничителни мерки, приети в съответствие с член 215 от ДФЕС;

^{*1} Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 35).“;

- б) точка 22 се заменя със следното:

„22) „платежна система за малки плащания“ означава платежна система, която е предназначена основно за обработка, клиринг или сетълмент на кредитни преводи или директни дебити, които са предимно с малък размер, и която не е платежна система за големи плащания;“;

- (2) вмъкват се следните членове 5а—5г:

„Член 5а

Операции по незабавен кредитен превод

1. ДПУ, които предлагат на своите ППУ платежна услуга за изпращане и получаване на кредитни преводи, предлагат на всички свои ППУ платежна услуга за изпращане и получаване на незабавни кредитни преводи.

Настоящият параграф обаче не се прилага за институциите за електронни пари съгласно определението в член 2, точка 1 от Директива 2009/110/ЕО и за платежните институции съгласно определението в член 4, точка 4 от Директива (ЕС) 2015/2366.

2. Когато извършват незабавни кредитни преводи, освен изискванията, посочени в член 5, ДПУ спазват и следните изисквания:

- а) осигуряват възможност за платците да подадат платежно нареждане за незабавен кредитен превод чрез същите интерфейси на ППС като тези, чрез които тези платци могат да подадат платежно нареждане за други кредитни преводи;
- б) след като получат платежно нареждане за незабавен кредитен превод, веднага проверяват дали са изпълнени всички необходими условия за обработка на плащането и дали са налични необходимите средства, запазват сумата по сметката на платеща и незабавно изпращат платежната операция на ДПУ на получателя;
- в) осигуряват достъпността на всички платежни сметки, които поддържат, за незабавни кредитни преводи 24 часа в денонощието и всеки ден от годината;
- г) след като получат незабавен кредитен превод, веднага предоставят сумата по тази операция на разположение по платежната сметка на получателя.

3. Когато предоставят незабавни кредитни преводи в евро, ДПУ предлагат на своите ППУ възможността да подадат множество платежни нареждания като пакет, ако предлагат на своите ППУ тази възможност за други видове кредитни преводи.

4. ДПУ по параграф 1, които се намират в държава членка, чиято парична единица е еврото, започват да предлагат на ППУ услугата за получаване на незабавни кредитни преводи в евро до ... [Служба за публикации: моля, въведете дата 6 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент], а услугата за изпращане на незабавни кредитни преводи в евро — до ... [Служба за публикации: моля, въведете дата 12 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент].

ДПУ по параграф 1, които се намират в държава членка, чиято парична единица е различна от еврото, започват да предлагат на ППУ услугата за получаване на незабавни кредитни преводи в евро до ... [Служба за публикации: моля, въведете дата 30 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент], а услугата за изпращане на незабавни кредитни преводи в евро — до ... [Служба за публикации: моля, въведете дата 36 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент].

Член 5б

Такси за незабавните кредитни преводи

1. Таксите, налагани от ДПУ на платците и получателите за изпращането и получаването на операции по незабавен кредитен превод в евро, трябва да не са по-високи от таксите, налагани от този ДПУ за изпращането и получаването на други съответни операции по кредитни преводи в евро.

2. ДПУ, които се намират в държава членка, чиято парична единица е еврото, започват да спазват настоящия член от ... [Служба за публикации: моля, въведете дата 6 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент].

ДПУ, които се намират в държава членка, чиято парична единица е различна от еврото, започват да спазват настоящия член от ... [Служба за публикации: моля, въведете дата 30 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент].

Член 5в

Несъответствия между името и идентификатора на платежната сметка на получателя при незабавни кредитни преводи

1. По отношение на незабавните кредитни преводи ДПУ на платеца проверява дали идентификаторът на платежната сметка и името на получателя, предоставени от платеца, си съответстват. Когато те не си съответстват, този ДПУ уведомява платеца за всички открити несъответствия и за степента на всяко такова несъответствие.

ДПУ предоставят тази услуга веднага след като платецът посочи пред своя ДПУ идентификатора на платежната сметка на получателя и името на получателя и преди на платеца да бъде предложена възможността да разреши незабавния кредитен превод.

2. ДПУ гарантират, че откриването и уведомяването за несъответствие, както е посочено в параграф 1, не възпрепятства платците да разрешат съответния незабавен кредитен превод.

3. ДПУ гарантират, че ППУ имат право да изберат да не получават услугата по параграф 1, и информират своите ППУ за начините за изразяване на това право на избор.

ДПУ също така гарантират, че ППУ, които са избрали да не получават услугата по параграф 1, имат право да изберат да получават тази услуга.

4. ДПУ уведомяват своите ППУ, че разрешаването на операция въпреки открито несъответствие, за което са били уведомени, или изборът да не се получава услугата по параграф 1 може да доведат до превеждане на средствата към платежна сметка, чийто титуляр не е получателят, посочен от платеца. ДПУ предоставят тази информация едновременно с уведомлението за несъответствия по параграф 1 или когато ДПУ избере да не получава услугата по този параграф.

5. Услугата по параграф 1 се предоставя на платеца независимо от интерфейса на ППУ, използван от платеца за подаване на платежно нареждане за незабавен кредитен превод.

6. ДПУ, които се намират в държава членка, чиято парична единица е еврото, започват да спазват настоящия член от ... [Служба за публикации: моля,

въведете дата 12 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент].

ДПУ, които се намират в държава членка, чиято парична единица е различна от еврото, започват да спазват настоящия член от ... [Служба за публикации: моля, въведете дата 36 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент].

Член 5г

Проверка на ППУ по отношение на наложените от Съюза санкции при незабавни кредитни преводи

1. ДПУ, извършващи незабавни кредитни преводи, проверяват дали някой от техните ППУ е включено в санкционния списък лице или образувание.

ДПУ извършват такива проверки веднага след влизането в сила на всяка нова или изменена ограничителна мярка, приета в съответствие с член 215 отДФЕС, с която се предвижда обезпечаване на активи или забрана за предоставяне на финансови средства или икономически ресурси, и най-малко веднъж на всеки календарен ден.

2. По време на изпълнението на незабавен кредитен превод ДПУ на платеца и ДПУ на получателя, които участват в изпълнението на такъв превод, не проверяват като допълнение към извършването на проверките по параграф 1 дали платецът или получателят, чиито платежни сметки се използват за изпълнението на този незабавен кредитен превод, са включени в санкционния списък лица или субекти.

3. ДПУ, който не е извършил проверките по параграф 1 и изпълни незабавен кредитен превод, в резултат на което друг ДПУ, участващ в изпълнението на тази операция по незабавен кредитен превод, не успее да обезпечи активите на включени в санкционния списък лица или образувания или предостави финансови средства или икономически ресурси на разположение на такива лица или образувания, обезщетява другия ДПУ за финансовите вреди, възникнали за него в резултат на санкциите, наложени му съгласно приетите в съответствие с член 215 отДФЕС ограничителните мерки, с които се предвижда обезпечаване на активи или забрана за предоставяне на финансови средства или икономически ресурси.

4. ДПУ започват да спазват настоящия член от ... [Служба за публикации: моля, въведете дата 6 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент]“.

(3) в член 11 се вмъкват следните параграфи 1а и 1б:

„1а. Като изключение от параграф 1 до ... [Служба за публикации: моля, въведете дата 4 месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент] държавите членки определят правила относно санкциите, приложими при нарушения на членове 5а—5г, и вземат всички необходими мерки за гарантиране на тяхното прилагане. Тези санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

Държавите членки съобщават на Комисията тези правила и мерки до ... [Служба за публикации: моля, въведете дата 8 месеца след датата на влизане в сила] и незабавно я уведомяват за всяко последващо изменение, което ги засяга.

16. По отношение на санкциите, приложими при нарушения на член 5г, държавите членки гарантират, че тези санкции включват:

- а) за юридическите лица — административни глоби с максимален размер не по-малко от 10 % от общия годишен нетен оборот на юридическото лице за предходната стопанска година;
- б) за физическите лица — административни глоби с максимален размер не по-малко от 5 000 000 EUR или — в държавите членки, чиято парична единица е различна от еврото — равностойността им в националната парична единица към ... [Служба за публикации: моля, въведете датата на влизане в сила на настоящия регламент].

За целите на буква а), когато юридическото лице е дъщерно предприятие на предприятие майка съгласно определението в член 2, точка 9 от Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета^{*2} или предприятие, което действително упражнява господстващо влияние върху това юридическо лице, съответният оборот е оборотът, произтичащ от консолидираните отчети на крайното предприятие майка през предходната стопанска година.

^{*2} Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19).“.

Член 2

Изменение на Регламент (ЕС) 2021/1230

В член 3 от Регламент (ЕС) 2021/1230 се добавя следният параграф 5:

„5. Параграф 1 от настоящия член не се прилага, когато с член 5б, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 260/2012 от доставчик на платежни услуги, който се намира се в държава членка, чиято парична единица е различна от еврото, се изисква да наложи по отношение на незабавен кредитен превод такса, която би била по-ниска от таксата, която би била наложена по отношение на същия превод, ако се прилага параграф 1 от настоящия член.

За целите на първата алинея незабавен кредитен превод е незабавен кредитен превод съгласно определението в член 2, точка 1а от Регламент (ЕС) № 260/2012, който е презграничен и е в евро.“

Член 3

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател